

РЕШЕНИЕ

№ 252

гр. Пловдив, 20.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на девети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Галина Гр. Арнаудова

Членове: Мария П. Петрова
Румяна Ив. Панайотова

при участието на секретаря Стефка Огн. Тошева
като разгледа докладваното от Галина Гр. Арнаудова Въззивно търговско дело № 20225001000206 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Постъпила е въззивна жалба от Р. Т. Р.-И. чрез процесуалния ѝ представител адвокат П.Т. против решение № 260031/01.02.2022 г., постановено по т.д. № 183/2019 г. по описа на Пловдивския окръжен съд – XXII гр.с. Жалбоподателката твърди, че решението е неправилно, незаконосъобразно, постановено при съществено нарушение на материалния и процесуалния закон и в пълно противоречие с константната съдебна практика и доказателствата по делото по изложените в жалбата съображения, поради което моли съда да го отмени и да постанови друго, с което да уважи изцяло иска.

Въззиваемият С. Н. Б. на б. р счита, че жалбата е неоснователна и недоказана и моли да бъде потвърдено обжалваното решение като правилно и законосъобразно. В случай, че съдът приеме, че искът е основателен, моли да бъде редуциран размерът на дължимото застрахователно обезщетение с оглед критериите за справедливост по чл. 52 от ЗЗД и изключително високия принос на пострадалия за настъпване на процесното ПТП. Претендира

разноски, включително адвокатско възнаграждение, за въззивната инстанция.

Съдът, след като взе предвид събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено следното:

Съдът намира, че жалбата е подадена в срок против подлежащ на обжалване съдебен акт от лице, имащо право на жалба, изпълнени са и останалите законови изисквания по отношение на нея и същата като ДОПУСТИМА следва да бъде разгледана по същество.

Първоинстанционният съд е бил сезиран с предявения от Р. Т. Р.-И. против Сдружение „Н. б. на б. а. з.“ – София иск по чл. 284, ал. 1, т. 2 от КЗ /отм/. Ищцата твърди, че е сключила граждански брак с М. М. на 11.03.1995 г., който бил баща на двете ѝ деца, и макар бракът им да бил прекратен с решение, влязло в сила на 31.05.2003 г., те продължили да живеят на съпругески начала до датата на смъртта му, като на 26.01.2014 г. настъпило пътно-транспортно произшествие, причинено от турския гражданин Д. Д. /С. Д./, който при управление с несъобразена с пътните условия скорост на товарен автомобил марка „М, модел ***L с турска регистрация 22US**“, с прикачено към товарния автомобил ремарке с турска регистрация ***** не осигурил достатъчно странично отстояние от спрелия на аварийни светлини лек автомобил „*****“ с рег. № *****, завлякъл излезлия извън автомобила негов водач М. М. и причинил смъртта му, тя претърпяла от смъртта му неимуществени вреди, товарният автомобил и прикаченото ремарке имали задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ с № ***** и № *****, двете с валидност от 19.07.2013 г. - 19.07.2014 г., и издаден сертификат „Зелена карта“ с № *****, но тъй като застрахователят на виновния водач турската компания ***** няма представител за уреждане на претенции в Република България, ответното Бюро действа като компенсационен орган при заплащане на обезщетение на увредени лица, пребиваващи в Република България, ищцата се присъединила към преписка по щета № 70/2014 г., образувана пред ответника по предявена от дъщеря ѝ з. м. м. претенция и впоследствие отправила до Бюрото претенция за заплащане на обезщетение с вх. №2-12114/31.12.2018 г., представяйки всички необходими документи за това, но обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди не ѝ било определено и заплатено в законния срок, а по-късно ѝ било отказано плащане,

поради което моли съда да постанови решение, с което да осъди ответника да ѝ заплати обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди от внезапната и неочаквана загуба на М. М. в размер на 250 000 лв., ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на подаване на исковата молба в съда до окончателното ѝ изплащане. Претендира разноски.

Ответникът С.Н.б.б.а.з. - С. оспорва иска като неоснователен и недоказан и моли съда да го отхвърли. Счита, че ищцата не попада в кръга на лицата, имащи право да получат обезщетение поради смъртта на М. М., тъй като бракът им бил прекратен повече от 11 години преди смъртта на М. и двамата живеели в различни населени места, починалият в голяма степен съпричинил пътното произшествие, доколкото бил спрял в тъмната част на денонощието и при утежнена метеорологична обстановка на платното за движение, без да постави светлоотразителен триъгълник и без да включи габартни светлини, при излизането си от автомобила на лентата за движение не поставил светлоотразителна жилетка, с което сам се поставил в риск да бъде увреден, а размерът на претендираното обезщетение е прекомерен и неотговарящ на критериите за справедливост. Прави възражение за давност, без да конкретизира от кой момент започва да тече тя и кога е изтекла. Претендира разноски.

С обжалваното решение е отхвърлен предявеният от Р. Т. Р. иск за осъждане на н. б. на . а. з. в качеството му на компенсационен орган в хипотезата на чл. 284, ал. 1, т. 2 от КЗ /отм./ да ѝ заплати сумата 250 000 лв., представляваща обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди по повод смъртта на М. Г. М., настъпила при ПТП на 26.01.2014 г., състояло се на територията на Република България, причинено от турския гражданин Д. Д. С. Д. при управление на товарен автомобил марка „М, модел ***L с турска регистрация *****, с прикачено към товарния автомобил ремарке с турска регистрация *****, двете със задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ с № ***** и № ***** с валидност от 19.07.2013 г. - 19.07.2014 г., с издаден сертификат „Зелена карта“ с № **** и застрахователят на виновния водач турската компания ***** няма представител за уреждане на претенции в Република България, като Р. Т. Р. е осъдена да заплати на н. б. на . а. з. 8 434,60 лв. разноски в производството по делото.

Решението е обжалвано от ищцата изцяло и то е предмет на въззивното производство в пълен обем.

При служебната проверка на решението по реда на чл. 269 от ГПК не се установиха пороци, обуславящи неговата нищожност или недопустимост.

По отношение на правилността на обжалваното решение съдът съобрази ограниченията на въззивната дейност съгласно чл. 269 ГПК и ТР № 1/09.12.2013 г. по тълк.д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС за извършване проверка само в обжалваните части /в случая изцяло/, на оспорените в жалбата фактически констатации и на изрично въведените в жалбата процесуални нарушения от първоинстанционния съд.

Съгласно разпоредбата на чл. 284 от КТ /отм./ С.Н.б.б.а.з. - С. в качеството си на компенсационен орган заплаща обезщетение на увредено лице, пребиваващо в Република България, когато застрахователят на виновния водач не е назначил представител за уреждане на претенции в Република България, като Бюрото не изплаща обезщетение, когато увреденото лице е предявило претенцията си за обезщетение направо пред застрахователя и в тримесечния срок е получило мотивираното му становище по претенцията или когато увреденото лице е предявило претенцията си към застрахователя по съдебен ред.

За да бъде търсена и наложена тази отговорност, компенсираща отговорността на застрахователя, е необходимо кумулативното съчетаване на няколко предпоставки: наличие на валидно застрахователно правоотношение по застраховка „Гражданска отговорност“ между застрахователя и прекия причинител, застрахователят да няма назначен представител за уреждане на претенции в Република България, настъпване на застрахователното събитие вследствие на виновното противоправно поведение на застрахования, от което на ищеца да е причинена вреда и наличие на причинно-следствена връзка между поведението на това лице и настъпилото увреждане.

Със заявление от 31.12.2018 г. Р.Р.-И. е поискала от н. б. на . а. з. да ѝ заплати обезщетение в размер на 250 000 лв. за претърпените от нея неимуществени вреди вследствие смъртта на М. М., починал при ПТП на 26.01.2014 г.

С писмо от 27.03.2019 г. НББАЗ е заявило, че не е в състояние да се

произнесе по предявената претенция на ищцата поради това, че бракът ѝ с покойния М. е прекратен 11 години преди настъпване на пътно-транспортното произшествие и е недоказано тяхното съжителство впоследствие.

Видно от влязла в сила на 11.05.2015 г. присъда № 12/24.04.2015 г. по нощ № 163/2015 г. по описа на Окръжен съд - Хасково, Д. Д., турски гражданин, е признат за виновен за това, че на 26.01.2014 г. в землището на с. Г. и. Х. о. в посока към с. В., Х. о., на ПП 1-8, при км. 283+600, при управление на товарен автомобил „М с турска регистрация *****“, като е нарушил правилата за движение по ЗДВП, е причинил по непредпазливост смъртта на М. Г. М., като деецът е избягал от местопроизшествието, което е престъпление по чл. 343, ал. 3, пр. 4, б. „б“ от НК във вр. с ал. 1 във вр. с чл. 342, ал. 1 от НК.

Доколкото влязлата в сила присъда на наказателния съд е задължителна за гражданския съд, който разглежда гражданските последици от деянието, относно това дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца /чл. 300 от ГПК/, съдът приема за доказано, че на посочената дата Дедеагач е извършил виновно противоправно действие, с което е причинил смъртта на М. М..

От удостоверение за родствени връзки на Община Пловдив от 29.01.2020 г. и две удостоверения за раждане на Община Пловдив се установява, че ищцата е омъжена от 22.09.2018 г. за К. П. И., а тя и М. М. имат две деца – Г. М. М., роден на 13.03.1998 г., и з. м. м., родена на 30.06.1998 г.

Страните по делото не спорят, че за управлявания от турския гражданин Д. Д. товарен автомобил марка „М, модел ***L с турска регистрация ***** и за прикаченото към товарния автомобил ремарке с турска регистрация ***** са били сключени договори по задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ с № ***** и № ***** с валидност от 19.07.2013 г. - 19.07.2014 г. и е бил издаден сертификат „Зелена карта“ с № ****.

С писмо от 23.03.2014 г. н. б. на . а. з. е уведомило Т. б. за м. п. с. средства, че 26.01.2014 г. е станало пътно-транспортно произшествие с товарен автомобил марка „М. ***L“ с турска регистрация ***** и въз

основа на полицейския констативен протокол е прието, че водачът на това МПС е изцяло виновен за възникналия инцидент.

С писмо от 08.04.2014 г. Т. б. за м. п. с. средства е потвърдило пред н. б. на . а. з. валидността на полицата „Зелена карта“ за участието в пътното произшествие МПП за периода 19.07.2013 г. -19.07.2014 г., като е изискала изпращане на посочените в писмото документи.

Основният спорен въпрос е дали ищцата е от кръга на правоимащите да получат обезщетение от настъпилото застрахователно събитие.

Съгласно разпоредбата на чл. 265, ал. 2 от КТ /отм./ увредено е лицето, което има право на обезщетение за вреди, причинени от моторни превозни средства, като това лице по принцип има право на пряк иск по чл. 226 от КЗ /отм./ спрямо застрахователя, страна по застрахователно правоотношение по застраховка „Гражданска отговорност“ с извършителя на деликта, но в случая, доколкото този застраховател няма представител за уреждане на претенциите в Република България, този иск се предявява против н. б. на . а. з., което следва да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования за причинените от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди, представляващи пряк и непосредствен резултат от непозволеното увреждане.

Предвид това, че в КЗ /отм./, както и в ЗЗД, уреждащ отговорността на прекия причинител, няма конкретно посочване какъв е кръгът от лица, имащи право да претендират обезщетение за неимуществени вреди, този въпрос е бил разрешен със задължителна сила за съдилищата с две постановления на Пленума на Върховния съд – ППВС № 4/1961 г., приемащо, че обезщетение за неимуществени вреди могат да получат само най-близките на пострадалия в случай на неговата смърт, посочени изрично - низходящи, съпруг и възходящи, ако действително са претърпели такива, и ППВС № 5/1969 г., с което този кръг лица е допълнен с включване на отглежданото, но неосиновено дете, съответно отглеждащият го, и лицето, което е съжителствало на съпружески начала с починалия, без да е бил сключен брак, ако това съжителство не съставлява престъпление и не противоречи на правилата на морала. И в двете постановления се приема, че тези лица имат право на обезщетение само ако установят, че действително са претърпели вреди и не могат да претендират такова близките на починалия при

непозволено увреждане, които са били с него в лоши лични отношения - родители, изоставили децата си, или съпрузи живеещи в дълга фактическа раздяла.

Тази идея е доразвита в ТР № 1/21.06.2018 г. по тълк.д. № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС, също задължително за съдилищата, според което материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък са лицата, посочени в ППВС № 4/25.05.1961 г. и ППВС № 5/24.11.1969 г., и по изключение всяко друго лице, което е създавало трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени, а обезщетение в тази хипотеза се присъжда при доказани особено близка връзка с починалия и действително претърпени от смъртта му вреди, а в мотивите на тълкувателното решение е прието, че привързаността трябва да е много по-силна от характерната за традиционните за българското общество семейни отношения и смъртта на единия от родствениците трябва да е причинила на другия морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена или друга връзка.

При приемане на посочените две постановления и тълкувателното решение водещ е бил принципът на справедливостта, според който следва да бъдат обезщетявани само лицата, които най-пряко са засегнати от смъртта на близките си и загубата на морална опора и подкрепа, като за такива са приети низходящите, съпруг и възходящи на починалия или лицата, които фактически са имали такова качество, без да го облекат в съответната законова форма, а с тълкувателното решение - и всяко друго лице, което е създавало трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които във всеки конкретния случай следва справедливо да бъдат обезщетени.

На база на посочената задължителна практика на Върховния съд и на Върховния касационен съд може да се направи извод, че за да бъде основателна претенцията за обезщетение за неимуществени вреди от смърт на лице, извън посочения най-близък кръг, трябва да бъде установена не просто създадена близка връзка между тях, а трайна и дълбока емоционална такава, много по-силна от традиционните семейни отношения за българското

общество, т.е. отношения, идентични с тези с лицата от най-близкия кръг роднини, и от друга страна - продължителни болки и страдания, които ищецът търпи от смъртта на починалия, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за тази родствена или друга връзка.

В конкретния случай искът за обезщетение за неимуществени вреди е предявен от бившата съпруга на починалото лице, чиито граждански брак е прекратен 11 години преди пътното произшествие, като за установяване на отношенията между тях в първоинстанционното производство са събрани гласни доказателства.

Според свидетеля С. М., живеещ в кв. „К. М. и Р. живеели в П. в дома на бащата на М., последният починал през 2014 г., а 5-6 години преди това двамата фиктивно се развели, като на свидетеля не е известна причината за това, и след това подържали връзка, за която свидетелят има преки наблюдения от пътувания с М. през 2004 г. – 2005 г. до Гърция, Австрия, Унгария и Италия, при които последният постоянно говорил по телефона с ищцата, разговорите били свързани с това как да следва пътя в отделните държави и какво да вземе на децата, а Р. и М. ходели заедно по бизнес сделки и търгували, пътували заедно в една кола до К. или до Т. след това бившите съпрузи купили апартамент в П., ул. С. л.“ и живели там, заедно с майката на ищцата, сестра ѝ и двете си деца, като за 2-3 години голямото дете Г. било пратено в някакъв дом, защото не било добре, но от 10 години отново било с майка си, самият М. живеел при баща си в П. и в Пловдив, където идвал често, ищцата уредила погребението и помените на бившия си съпруг в П. и тежко преживяла смъртта му, дори получила дискова херния след това, а свидетелят не знае, че Р.Р. е сключила нов брак.

Свидетелката А. Б. твърди, че докато са били семейство, М. и Р. живеели в П. в апартамент на майката на последната заедно с двете си деца, но после се развели фиктивно, за което свидетелката не знае причината, дъщеря им З. тогава била в първи клас, трудно преживяла развода, останала при майка си, но баща ѝ продължил да се грижи за нея, бившите съпрузи се поддържали взаимно и си помагали за децата, имали много добри отношения, след развода продължили да живеят в П., но бащата на М. бил възрастен и сляп и той ходел много често да се грижи за него, по-късно Р. си купила апартамент в Пловдив и отишла да живее в него заедно с майка си и дъщеря

си, а М. останал в П. при баща си, но често пътувал до Пловдив, срещал се с дъщеря си и се грижил за нея, понякога оставал да преспи в жилището, държал се мило с Р., тъй като имали семейна трагедия – първото им дете се родило с аномалии, детето Г. живеело в дом, между бившите съпрузи съществувала дълбока връзка заради децата, но свидетелката не знае дали тя е продължила в интимен план след развода, погребението на М. била организирано от ищцата, макар да била в шок, той бил в много страшно физическо състояние и неузнаваем в ковчега, смъртта му ѝ се отразило много тежко емоционално, защото децата ѝ останали без баща и тя поела грижите и за бившия си свекър, а преди две години ищцата се омъжила повторно.

От писмо на Агенция за социално подпомагане – Пловдив от 14.11.2019 г. се установява, че Г. М. е отглеждан в семейна среда от раждането си /13.03.1996г./ до 29.04.1996 г., след която дата до 24.09.1999 г. е настанен в болница ОЦУД към М. - П. за периода 24.09.1999 г. - 02.07.2014 г. е настанен в ДЦМУИ - с. С. к., Община С. З. а от 02.07.2014 г. и към датата на подаване на информацията ползва социални услуги резидентен тип в защитено жилище за лица с умствена изостаналост към КСУ „С. С. К. и Е.“ - Пловдив.

Съдът кредитира частично показанията на свидетеля М., доколкото те са неточни относно датата на прекратяване на гражданския брак между страните /не 5-6 години преди смъртта на М., както твърди свидетелят, а с влязло в сила решение на 31.05.2003 г., т.е. 11 години преди това/, както и относно местоживеенето на детето Г., което разколебава доказателствената им стойност.

От събраните гласни доказателства се установява, че след прекратяване на брака на Р.Р. и М. М. и в последните години преди произшествието те са живели в различни населени места – тя в Пловдив, заедно с дъщеря им, а той в П., за да се грижи за възрастния си баща, двамата имали обща дейност, свързана с търговия, поради което пътували често в един автомобил, М. се грижил за дъщеря си З., често се срещал с нея и майка ѝ, понякога дори преспивал в жилището им в Пловдив, като бившите съпрузи запазили добри отношения, основаващи се главно на общата грижа за децата и работата им.

На базата на всички събрани по делото доказателства и имайки

предвид разпределението на доказателствената тежест между страните, в частност задължението на ищцата да докаже фактите, от които черпи благоприятни за себе си правни последици, като с определение от 22.10.2019 г. по реда на чл. 374 от ГПК изрично ѝ е указано, че трябва да ангажира доказателства, че въпреки развода с М. до датата на смъртта му е живяла с него на съпружески начала, съдът приема, че не е установено при условията на пълно главно доказване, че съжителството им е продължило като съпружеско и след прекратяване на брака им, както и че е съществувала трайна и дълбока емоционална връзка на ищцата с починалия, която е по-силна от обичайната, водеща до приравняване по сила с тази между прекия кръг лица, подлежащи на обезщетяване, също и че в резултат на неговата смърт за нея са настъпили сериозни като интензитет и продължителност морални болки и страдания.

При мотивиране на този извод съдът има предвид традициите в българското общество, според които в определени случаи бившите съпрузи запазват добрите си отношения и след развода, водени от необходимостта да осигурят благоприятни условия за отглеждане на децата си или поради общи бизнес интереси /както се установява и в настоящия случай/, което може да запази връзките им на привързаност и подкрепа, но тези близки отношения не са достатъчни според задължителната съдебна практика, за да приравнят бившия съпруг автоматично до лицата от най-близкия кръг роднини, който трябва да е установил изключително дълбока и трайна емоционална връзка с починалия или да е продължил фактическото си съжителство с него, за да има право на обезщетение за неимуществени вреди от смъртта му, каквито в случая не се доказаха.

Предвид изложената фактическа обстановка и изведените въз основа на нея правни изводи съдът приема за установено, че на 26.01.2014 г. бившият съпруг на ищцата М. М. претърпял пътен инцидент в землището на с. ГГ. и. Х. о., за настъпването на който турският гражданин Д. Д. при управление на товарен автомобил „М с турска регистрация ***** е признат за виновен с влязла в сила присъда, а товарният автомобил е бил застрахован по задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“, но застрахователят на виновния водач турската компания ***** няма представител за уреждане на претенции в Република България, при това произшествие М. починал, а Р.Р. била в близки отношения с бившия си

съпруг и претърпяла душевни страдания от смъртта му, но доколкото не е установено, че създадената между тях емоционална връзка е изключително дълбока и трайна, много по-силна от обичайната за българските семейни отношения, както и че претърпените неимуществени вреди от смъртта на починалия надхвърлят по интензитет и времетраене нормално присъщите за тази родствена връзка, искът е неоснователен и недоказан и като такъв следва да бъде отхвърлен.

Предвид формирания от съда правен извод не възниква необходимост от обсъждане на възражението на ответника за съпричиняване на вредоносния резултат от М. поради неносене на светлоотразителна жилетка, неизползване на аварийен триъгълник, невключване на габаритни светлини или несигнализиране по друг начин за аварийното спиране на лекия автомобил, респ. не следва да се обсъжда приетото в първоинстанционното производство заключение на съдебно-автотехническа експертиза с вещо лице В. С. по този въпрос, както и показанията на свидетеля Д. Д., разпитан по реда на международна поръчка от турски съд.

Доколкото първоинстанционният съд е стигнал до същите правни изводи, решението му е правилно и следва да бъде потвърдено.

Решението следва да бъде потвърдено и в частта за разноските, които ищцата е осъдена да заплати на ответника, дължими поради отхвърляне на иска и правилно изчислени от съда по размер.

На основание чл. 78, ал. 3 от ГПК жалбоподателката следва да бъде осъдена да заплати на въззиваемия направените от него разноски във въззивното производство в размер на 7 836 лв., представляващи заплатено адвокатско възнаграждение на процесуалния му представител адвокат А.Б., включително ДДС.

Предвид гореизложените мотиви съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260031/01.02.2022 г., постановено по т.д. № 183/2019 г. по описа на Пловдивския окръжен съд – XXII гр.с.

ОСЪЖДА Р. Т. Р.-И. от гр. П., ул. С. г., № ***, ЕГН *****, със съдебен адрес: гр. П., ул. *****чрез адвокат П.Т./ да заплати на Сдружение

„Н. б. на б. а. з.“ със седалище и адрес на управление: гр. С., *****, ЕИК
***** сумата 7 836,00 лв. /седем хиляди осемстотин тридесет и шест лева/
разноски във въззивното производство.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд в
едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____